

Vaste Kamercommissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport cie.vws@tweedekamer.nl

Datum
28 augustus 2024

Ons kenmerk
257114/2024

Contactpersoon
Joeri Redder-Veen (06-39837495) - deNLggz

Bijlage(n)

Onderwerp
Inbreng commissiedebat publieke gezondheidszorg

Geachte Kamerleden,

Binnenkort debatteert u in het commissiedebat publieke gezondheidszorg met de bewindspersoon. In deze brief geven Sociaal Werk Nederland en de Nederlandse ggz u graag enkele zaken mee.

Vraagsuggesties aan de bewindspersonen zijn *cursief en dikgedrukt vermeld*.

Health in All Policies: Mentale gezondheid in de Wpg

De Wet publieke gezondheid (Wpg) biedt een belangrijk raamwerk voor het bevorderen van de volksgezondheid. Echter, wij zijn van mening dat mentale gezondheid explicieter aandacht moet krijgen binnen deze wetgeving. De [verslechtering van de mentale gezondheid van met name jongeren](#) het afgelopen decennium baart ons zorgen. Het opnemen van mentale gezondheid als kernonderdeel in de Wpg zou zorgen voor een integrale aanpak die zowel fysieke als mentale gezondheid omvat. Ook ligt dit in lijn met de recente afspraak in het IZA voor mentale gezondheidsnetwerken in elke regio. Dit kan onder andere worden gerealiseerd door:

- Mentale gezondheid expliciet te verankeren in de Wpg. Door mentale gezondheid te benoemen als speerpunt in de Wpg, kunnen alle lagen van de publieke gezondheidszorg zich richten op zowel preventie als behandeling van mentale gezondheidsproblemen.
 - ***Is de bewindspersoon bereid om mentale gezondheid expliciet te verankeren in de Wet publieke gezondheidszorg (Wpg) om zo een integrale benadering van gezondheid te waarborgen?***
 - ***De recent aangenomen Wet Integrale Suïcidepreventie biedt aanknopingspunten voor integraal beleid door gemeenten en de GGD'en om mentale gezondheid te bevorderen. Hoe gaat de bewindspersoon dit aanjagen?***
- Uitbreiding van de rol van schoolartsen. Schoolartsen spelen een cruciale rol in het vroeg signaleren van gezondheidsproblemen bij kinderen en jongeren. Wij pleiten ervoor om schoolartsen beter uit te rusten met kennis en vaardigheden gericht op mentale gezondheid en verslavingspreventie. Dit kan bijvoorbeeld door middel van extra training en samenwerking met GGZ-instellingen, en in de sociale basis/mentale gezondheidsnetwerken.
 - ***Wat zijn de mogelijkheden om schoolartsen en andere jeugd(gezondheids)professionals beter uit te rusten met kennis en middelen om mentale gezondheidsproblemen vroegtijdig te signaleren en te behandelen?***
- Faciliteer voldoende laagdrempelig online en/óf lokaal ondersteunings-aanbod. Stimuleer hierin de samenwerking met sociaal werk, [met groepsactiviteiten in het jongerenwerk en Welzijn op Recept](#). Pilotprojecten laten zien dat daar waar jeugd**zorginstanties een goede samenwerking met sociaalwerkorganisaties** weten vorm te geven, jongeren door deelname aan groepsactiviteiten in hun eigen wijk vriendschappen aangaan en steun vinden bij elkaar.

Mentale klachten van jongeren verminderen daardoor en 60% heeft geen behoefte meer aan individuele hulp en kan van de wachtlijst af.

- **Hoe gaat de bewindspersoon zorgen voor een kwalitatief sterk landelijk dekkend aanbod hierop?**
- Vroegsignaleringsprogramma's voor mentale gezondheid en verslaving. Programma's zoals [Mental Health First Aid \(MHFA\)](#) en het [Informatie-instrument lokaal samenwerken aan verslavingspreventie](#) zijn waardevol voor het herkennen van vroege tekenen van mentale gezondheidsproblemen. Wij zien kansen om dergelijke programma's op bredere schaal in te zetten, bijvoorbeeld in onderwijsinstellingen, werkplekken en buurtinitiatieven, al dan niet in samenwerking met sociaal werk. Ook [het Trimbos Instituut blijft een belangrijk baken van kennis](#) over vroegsignalering en preventie van depressie en andere mentale klachten.
 - **Hoe kan het kabinet de inzet van vroegsignaleringsprogramma's verder stimuleren en uitbreiden naar meer onderwijs- woon- en werkomgevingen?**
 - **Hoe ziet de bewindspersoon in dat licht de financiële afspraken uit het hoofdlijnenakkoord, waarin juist op veel subsidies die op preventieprogramma's toezien wordt gesneden?**

Mentale gezondheid verbeteren

Het is het vorige kabinet onvoldoende gelukt om een integrale aanpak mentale gezondheid in de stijgers te zetten, terwijl recente cijfers daar meer dan voldoende aanleiding toe geven. Het programma '[Mentale Gezondheid: van ons allemaal](#)' moet substantiëler -ook qua beschikbare middelen- en robuuster worden vormgegeven. Wij zijn ervan overtuigd dat dit een centrale plek bij publieke gezondheid behoeft.

- **Is de bewindspersoon bereid om een Landelijke Aanpak Mentale Gezondheid uit te gaan werken (of het programma 'Mentale Gezondheid: van ons allemaal' robuuster te maken), waarin concrete acties zijn opgenomen die bijdragen aan een verbetering van mentale gezondheid?**
- **Op welke wijze monitort het kabinet de uitvoering van de motie Kuzu waarin VWS de opdracht heeft gekregen gemeenten aan te sporen het landelijk basispakket verslavingspreventie in beleid op te nemen?**
- **Welke stappen worden ondernomen om kinderen in kwetsbare gezinnen (bijvoorbeeld Kinderen van Ouders met Psychische Problemen/Kinderen van Ouders met Verslavingsproblemen -KOPP/KOV) beter te ondersteunen onder andere in de sociale basis en zo hun risico op mentale gezondheidsproblemen te verkleinen?**

Uitgelicht: [Gezond Groningen](#)

Een mooi voorbeeld uit de praktijk, waar onder meer provincie Groningen, Lifelines, Lentis, Terwille, gemeenten, sociaal werk en vele andere regionale spelers samenwerken. Regionale opgaven en ambities kunnen zo tot concrete verbeteringen van de (mentale) volksgezondheid leiden.

Bemoeizorg

Sinds de invoering van de Wmo in 2015 staat bemoeizorg of openbare geestelijke gezondheidszorg (OGGZ) niet meer in de letterlijke wetstekst als een verplichte taak van gemeenten. Deze onduidelijkheid leidt ertoe dat in het land grote verscheidenheid is in of en hoe gemeenten vormen van bemoeizorg organiseren. Wel zijn er nu in alle regio's door gemeenten Meldpunten Zorgwekkend gedrag georganiseerd. Opvolgingen van een deel van deze meldingen kunnen nu niet doorgezet worden naar bemoeizorgteams. Terwijl dat wenselijk zou zijn om te voorkomen dat situaties van kwetsbare burgers escaleren.

Wij vragen u dan ook om de bewindspersoon te vragen de aanbeveling in het [Eindrapport parlementaire verkenning Verward/onbegrepen gedrag en veiligheid](#) over te nemen:

- ***Wil en kan de bewindspersoon zorgen voor wettelijke borging van bemoeizorg, bijvoorbeeld door het opnemen van de OGGZ in de Wet publieke gezondheid (Wpg)?***

Wij wensen u een vruchtbaar debat toe en gaan graag nader het gesprek met u aan. Daartoe kunt u contact opnemen met Joeri Redder-Veen (jveen@denederlandseggz.nl / 06-39837495, adviseur public affairs de Nederlandse ggz) of Jolanda Sonneveld, jolanda.sonneveld@sociaalwerk.nl / 06 – 21156083, adviseur laagdrempelige toegang voor jongeren met mentale gezondheidsvragen, Sociaal werk Nederland.

Met vriendelijke groet,

Jeroen Pepers
Directeur de Nederlandse ggz

Lex Staal
Directeurbestuurder Sociaal Werk Nederland